

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Udrag fra Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 719. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14val-shoot-idm140708757192192/facsimile.pdf> (tilgået 31. juli 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

- 248 *Smørret – uansét Margarine*: produktionen af margarine, »det nye kunstsmør«, tog fart i Danmark i 1880'erne; Otto Mønstedts margarinefabrik åbnede som den første herhjemme i 1883. For det smørproducerende danske landbrug og dets talsmænd – bl.a. Viggo Hørup ved Folketingsforhandlinger i 1887 – var det et problem; de talte for restriktioner, mens bl.a. arbejderne i titusindvis underskrev en adresse til fordel for den billigere margarine. Striden kendt som »Margarinekrigen« 1887. – *Kapellan*: hjælpepræst. – *Konfessionarius*: (af lat.) hoffets præst. – *prædestineret*: forudbestemt, ligesom Gud har forudbestemt individerne til frelse eller fortabelse if. fx Rom. kap. 9 samt den hellige Augustin og reformatorerne Luther og Calvin. – *Boston*: et kortspil. – *den romerske Guldalderlitteratur*: med bl.a. digterne Catul og Ovid (se n.t.s.209) behandler erotiske emner med stor frihed.
- 249 *Valla-Stiftsfrøken*: se n.t.s.89. – *urbant*: høfligt. – *Kalumniant(s)*: bagvasker. – *Kammerjunker*: titel på rangsperson i 4. rangklasse, nr. 2.
- 250 *indre Mission contra Socialismen*: Indre Missions organisationer grundlagt i 1860'erne samlede ikke mindst tilhængere blandt fattigfolk, men stod i modsætning til den socialistiske bevægelse i Danmark (fra 1870'erne) ved deres afstandtagen fra »verden«, fra materielle interesser og klassekamp. – *Katholicismen contra Socialdemokratiet*: således i Frankrig og til dels i Tyskland, hvor Bismarck var den, der i 1870'erne og 80'erne forsøgte at begrænse pavekirkens magt uden dog at sympatisere med dens tydeligste ideologiske modstander, socialisterne. – *l'abbé Frédéric*: den franske betegnelse signalerer typen af en verdensklog og evt. verdsligt tænkende gejstlig i det 18. årh.s stil, jf. fx den som Abbé benævnte person i Goethes roman *Wilhelm Meister* (1795-96).
- 251 *gaa over Rubicon*: tage det afgørende skridt som Cæsar, da han år 49 f.Kr. krydsede den norditalienske flod Rubicon og marcherede mod Rom. – *knække sin Kaarde*: som den gudsforgæene, trodsige Ulrik Christian Gyldenløve, i kap. 5 af J.P. Jacobsens roman *Fru Marie Grubbe* (1876), da han endelig kapitulerer for præsten ved sit dødsleje, brækker sin kårde og udråber: »Pardon, Jesus, Pardon!« – *Tjenerinde*: måske med bibelsk klang, se fx Rom., kap.16, v.1.

1.III.5

- 252 *Heiberg, Hertz og Hostrup*: en del af de tre digteres komedier fra ca. 1825-60, ofte med et vist biedermeierpræg, fastholdtes århundredet ud i Det Kgl. Teaters repertoire.